

Zet die angst overboord

Na de tsunami in 2004 besloot de Nederlandse hulporganisatie Cordaid om getroffen Sri Lankaanse vissers zo snel mogelijk nieuwe zee- en lagunekano's te verschaffen. Bij de levering werden echter zo'n 400 minder golfbestendige laguneboten als zeekano geleverd. Daarmee is het gevaarlijk vissen op open zee. De controle op de levering schoot tekort, aldus Cordaid achteraf. En dit is nog een relatief kleine misser in het licht van het oordeel van de commissie die de hulp na de tsunami onderzocht. Deze commissie verweet de ontwikkelingsorganisaties onderlinge wedijver, gebrek aan coördinatie en het te snel en opzichtig uitgeven van geld.

Indien je snel wilt schakelen in dit soort unieke complexe hulpvraagstukken, dan kun je niet verwachten dat alles goed uitpakt. Maar als sector en als samenleving wil je wel dat er zo veel mogelijk van fouten wordt geleerd. Maar dat gebeurt niet, zegt Sjoerd Hogenbirk die Bestuurs- en Organisatiewetenschap aan de Universiteit Utrecht heeft gestudeerd. In zijn afstudeerscriptie zet hij vraagtekens bij het 'lerend vermogen' van hulporganisaties.

Bij een rondje bellen naar ontwikkelingsorganisaties blijken zij muurtjes op te trekken en eigen misers vooral bagatelliseren. Wel spreken ze over goed functionerende evaluatie- en leersystemen.

Die zijn er ook. Maar de vertaling van het geleerde naar de praktijk wordt onvoldoende gemaakt. De angst onder ontwikkelingsorganisaties om geassocieerd te worden met mislukkingen is groot. Want niemand wil doneren aan een organisatie met een slecht imago.

Angst wordt dan één van de belangrijkste redenen waarom er niet

Illustratie Tomas Schats

geleerd wordt. Om te kunnen leren van een mislukkingen moet er meer vertrouwen worden gelegd in het krachtenveld van de ontwikkelingssector – in interactie met het algemene publiek. Dat algemene publiek ziet nu de onderlinge wedijver in de vorm van tv-campagnes en mailings, leest dat ondanks alle inspanningen van de afgelopen 50 jaar bijna de helft van de wereldbevolking arm is en heeft weinig andere informatie om haar mening op te baseren. Een dialoog, inclusief openheid over hulp die tekortschiet, is de enige manier waarop meer begrip kan groeien voor de complexiteit van ontwikkelingswerk. Bij deze een uitnodiging aan de sector en aan minister Koenders om hierover met ons in debat te gaan.

PAUL ISKE en BAS RUYSSENAARS

► Op 6 november houdt het Instituut voor Briljante Mislukkingen een symposium. Kijk op: www.dialogueshouse.nl
Ook een briljante mislukking? www.briljantemislukking.nl